

TOnZ olsztyn

sierpień 2016 – lipiec 2017

2016 | Wrzesień

Kontynuując tradycję wyjazdów studyjnych, na zaproszenie naszych koleżanek Beaty Makowskiej, Prezes Oddziału SKZ w Szczecinie oraz Małgorzaty Gwiazdowskiej, Miejskiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, we wrześniu wyruszyliśmy na wspólną wyprawę (TOnZ O/Olsztyn i SKZ O/Szczecin) do Meklemburgii, dalej zacieśniając stosunki środowiskowe. Warto bowiem przypomnieć, że w naszych wyjazdach udział biorą koleżanki i koledzy z innych organizacji i regionów Polski. Wyjazd trwał 6 dni (10-15 września), co podczas przeglądania zdjęć i podsumowywania wrażeń wydaje się prawie niemożliwe. Sześć dni to w końcu niedużo, a zobaczyliśmy tak wiele. Odwiedziliśmy najważniejsze miasta Meklemburgii (Greifswald, Güstrow, Schwerin, Straslund, Wismar), wspaniałe barokowe założenia urbanistyczne i zespoły pałacowo-parkowe (Ludwiglust, Puttbus), podziwialiśmy krajobrazy i przyrodę na Rugii, ale też różne i nie zawsze chlubne przejawy i świadectwa działalności człowieka, w tym gigantyczny ośrodek wypoczynkowy nad Bałtykiem z czasów nazizmu. Przed wyjazdem do Meklemburgii, pod przewodnictwem

1. *Uczestnicy wyjazdu na dziedzińcu zamku w Güstrow. Fot. Iwona Liżewska.*

2. *Ludwiglust, galeria obrazów w pałacowym wnętrzu. Fot. Iwona Liżewska.*

Beaty Makowskiej, zwiedziliśmy też Szczecin, w tym szczecińską filharmonię i Cmentarz Centralny. Opowieści kilku uczestników (słowem i piórkiem pisane) publikowaliśmy już w poprzednim numerze Biuletynu. Warto do nich powrócić, aby ponownie poddać się wrażeniom i poczuć klimat wyprawy. Po prostu warto było.

A dokąd następnym razem…?

3. *Ludwiglust, barokowa część parku, na mostku uczestnicy wyjazdu. Fot. Iwona Liżewska.*

4. *Straslund, uczestnicy wyjazdu zafascynowani wystrojem wnętrza kościoła Świętego Mikołaja. Fot. Iwona Liżewska.*

5. *Rugia, organizatorka wyjazdu Beata Makowska z mężem Dariuszem na nadmorskim brzegu wyspy. Fot. Iwona Liżewska.*

2016 | Listopad – grudzień

W listopadzie i grudniu kontynuowaliśmy cykl pod nazwą **„Spotkania z zabytkami”**.

14 listopada dr Iwona Liżewska, Prezes zarządu TOnZ w Olsztynie i kierownik Oddziału NID w Olsztynie, wygłosiła prelekcję na temat ciekawego zja-

wiska, jakim w sztuce protestanckiej były ołtarze ambonowe. Artykuł na ten temat znalazł się w tym numerze Biuletynu.

7 grudnia dr Ewa Gładkowska, członek zarządu TOnZ w Olsztynie i pracownik naukowy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, wygłosiła wykład pod tytułem „Wschodniopruskie czy mazurskie? O sztuce tkania na Mazurach" na temat ludowych dywanów wschodniopruskich, rozpatrywanych zarówno w kontekście ich wartości artystycznych, jak też możliwości instrumentalizowania sztuki do celów politycznych.

Spotkania organizowane były we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Olsztynie, odbywały się w Kamienicy Naujacka, siedzibie MOK przy ulicy Dąbrowszczaków 3.

2017 | Styczeń

12 stycznia w zrewitalizowanym budynku koszarowym przy ulicy Kasprowicza 4 w Olsztynie (Koszary Funka) odbyło się noworoczne spotkanie członków TOnZ. Dzięki uprzejmości gospodarza Pana Tadeusza Morysińskiego mieliśmy okazję naocznie przekonać się o efektach konserwacji i adaptacji obiektu do nowych funkcji, ergo spotkać się w świetnym, zabytkowym wnętrzu. Podsumowanie poprzedniego roku zdominowały relacje i wspomnienia z wyprawy do Meklemburgii, wzbogacone pokazem slajdów i krótkimi, często zabawnymi komentarzami. Nieodłącznym w takim przypadku i szalenie sympatycznym akcentem była noworoczna lampka wina i pogwarki towarzyskie. Wszak Towarzystwo to zabytki i LUDZIE…

6. *Tartak Raphaelsonów. Spotkanie z cyklu DZIEDZICTWO – EDUKACJA – TOŻSAMOŚĆ. Wykład i rozmowę na temat dobrej przestrzeni prowadzą Iwona Lizewska i Maciej Ciborowski (w głębi). Fot. Bernard Wawrzynieiwicz/MOK Olsztyn.*

19 stycznia odbyło się kolejne spotkanie z cyklu **Dziedzictwo – Edukacja – Tożsamość**, jak zawsze połączone z promocją nowego (już ósmego) numeru Warmińsko-Mazurskiego Biuletynu Konserwatorskiego i jak zawsze w Centrum Techniki i Rozwoju Regionu „Muzeum Nowoczesności" w Olsztynie (Tartak Raphaelsohnów) przy ulicy Knosały 3B.

Tematem przewodnim tym razem był krajobraz i przyszłość małych miast Warmii i Mazur. O mądrym gospodarowaniu przestrzenią mówili Maciej Ciborowski, wieloletni architekt i dobry duch miasta Reszel oraz Iwona Liżewska, redaktor naczelna Warmińsko-Mazurskiego Biuletynu Konserwatorskiego. Temat ten przedstawiono na przykładzie Reszla – miasta, które miało szczęście ocaleć z pożogi wojennej, uniknąć nieodwracalnych zmian wprowadzanych przez powojenne władze oraz zachować cenne wartości urbanistyczne i architektoniczne do dzisiaj. Z uczestnikami spotkania rozmawialiśmy i wspólnie zastanawialiśmy się nad potencjałem kulturowo-społecznym małych miast, ich miejscem w przestrzeni, wartościach historycznych, ale też o napięciu pomiędzy prowincją a prowincjonalnością. Nie od rzeczy w programie zaproszenia odwołano się do wiersza Andrzeja Bursy „Sobota" i słów, które tam padają: *mam w dupie małe miasteczka*. Na jesień 2017 roku zaplanowano konferencję poświęconą temu tematowi, ale zabrakło możliwości organizacyjnych. Do tematu wrócimy w kolejnym roku. Temat jest zbyt ważny, aby z niego zrezygnować.

Ostatnim punktem spotkania była promocja Warmińsko-Mazurskiego Biuletynu Konserwatorskiego, który i tym razem wzbudził znaczne zainteresowanie. Autorom i autorkom oraz osobom współpracującym pięknie dziękujemy.

2017 | Czerwiec

24 czerwca odbył się kolejny wyjazd studyjny olsztyńskiego oddziału TOnZ. Trasa naszego wyjazdu wiodła przez Dobre Miasto (kolegiata z zabudowaniami kolegiackimi i Skansen Miejski), barokowe sanktuarium pielgrzymkowe w Krośnie koło Ornety, sanktuarium pielgrzymkowe w Chwalęcinie, kończyła się w Górowie Iławeckim. W tym ostatnim zwiedziliśmy miasto, dawną gazownię, dwa kościoły (rzymskokatolicki i greckokatolicki), cmentarz żydowski. Jak zawsze przewodnikami byliśmy my sami. Oprowadzali Iwona Liżewska i Joanna Piotrowska oraz Adam Płoski. W dawnym kościele ewangelickim, obecnie greckokatolickim o jego historii, duchowości Wschodu i ikonostasie Jerzego Nowosielskiego opowiadał gospodarz parafii ksiądz Jan Łajkosz, również wieloletni członek Towarzystwa. Jego gościnności oraz urokowi ogrodu plebańskiego zawdzięczamy fantastyczne popołudnie i wieczór spędzone na rozmowach, rozmówkach i ucztowaniu. Wyjazd ponownie potwierdził słuszność powiedzenia: *Cudze chwalicie, swego nie znacie*. Uczestnicy objazdu wrócili nie tylko wzbogaceni o kolejną porcję wiedzy, ale i o przekonanie, że mamy szczęście i przyjemność mieszkać w pięknym kraju.

7. *Górowo Iławeckie, kościół greckokatolicki. Gospodarz parafii ksiądz Jan Łajkosz opowiada o duchowości Wschodu i ikonostasie Jerzego Nowosielskiego. Fot. Iwona Liżewska.*

8. *Górowo Iławeckie. Kolega Adam Płoski opowiada o dawnej gazowni. Fot. Iwona Liżewska.*

W latach 2016 i 2017 dołączyli do nas Ewa Kolendo, Julia Martino, Krystyna Tarankiewicz, Andrzej Trochimowicz, Inga Trochimowicz.

oprac. Iwona Liżewska